

Specifika následné intenzivní péče pro děti

MUDr. Jana Djakow, Ph.D.

Základní souvislosti

- Trvalý trend nárůstu dětských pacientů s tracheostomií a dětí na dlouhodobé UPV a dalších „technology-dependent“ dětí
- Nárůst počtu dětských pacientů s život zkracujícím či život ohrožujícím onemocněním
 - prevalence 26,7:10 000 v roce 2001
 - 66,4:10000 v roce 2017/2018
- Prodlužování délky života, nárůst počtu pacientů, kteří se dožívají dospělosti

1 - Mahmoud AA., 2020

2 - Together for Short Lives

Technology-dependent children

Technology-dependent children²

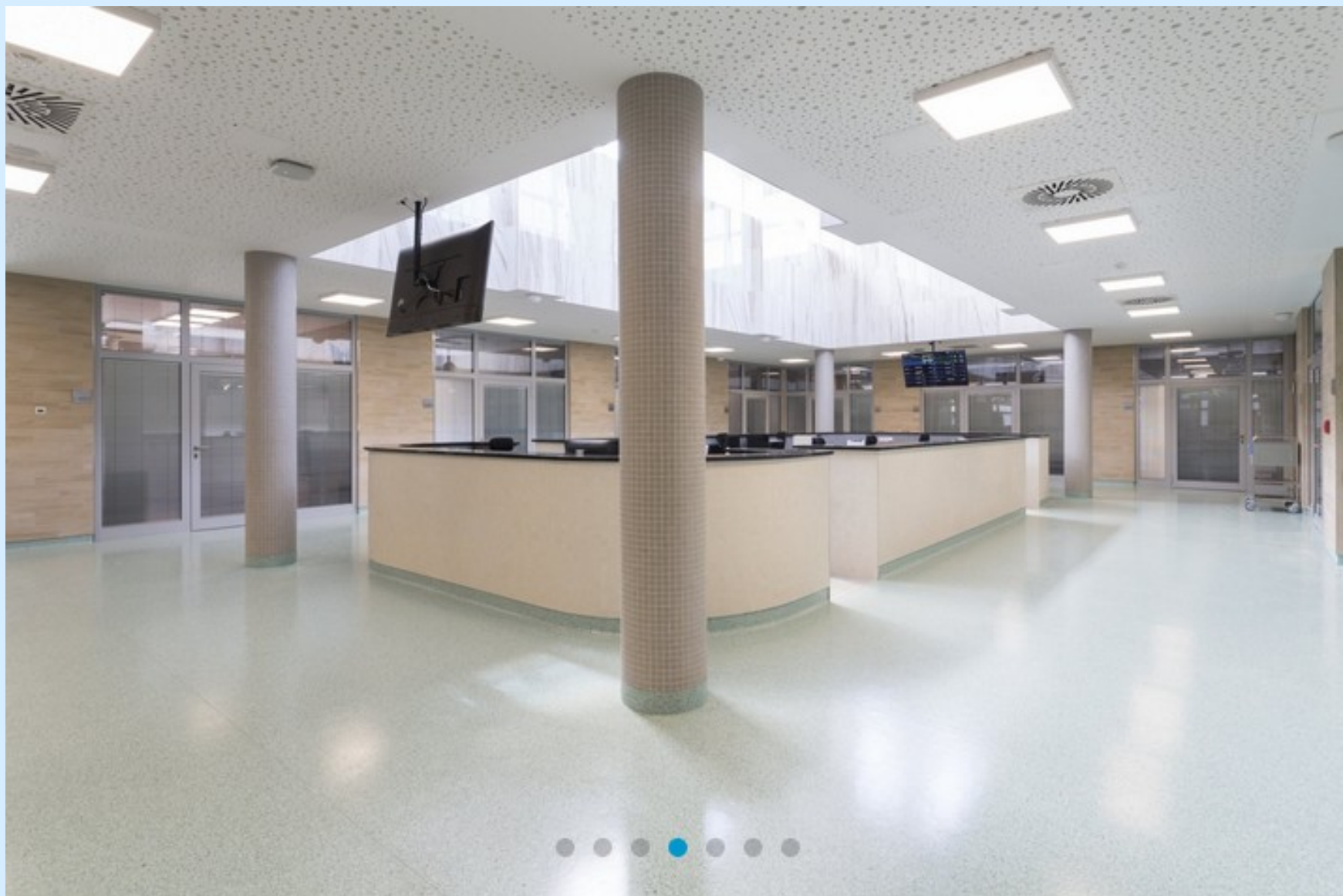

Východiska dlouhodobé intenzivní péče o děti

- Preference poskytování péče v domácím prostředí tam, kde je to možné
- Péče na pracovišti dedikovaném pro dlouhodobou péči (NIP/DIOP pro děti) s multidisciplinárním týmem
- Life-sustaining treatments – „udržovat život, nikoliv prodlužovat umírání“ – důraz na kvalitu života, využívání principů dětské paliativní péče
- Principy patient-centered a family-centered care

Následná intenzivní péče pro děti v Nemocnici Hořovice

- Založeno 03/2014 s původní kapacitou 6 lůžek
- V roce 2018 otevřeny nové prostory s kapacitou 13 lůžek, navazující kapacita DIOP v rámci dětského oddělení
- Pacienti dětského věku vyžadující dlouhodobou intenzivní péči s podporou orgánových funkcí (většinou UPV)
- Multidisciplinární tým:
 - Lékaři specializace ARO, dětské lékařství a intenzivní medicína
 - Sestry ARIP, ARIP pro děti, dětské sestry, další sestry a sanitáři
 - Fyzioterapeuti
 - Dostupnost: dětský chirurg, dětský neurolog, dětský urolog, další ambulantní specialisté (ORL, oční, stomatolog, kožní), sociální pracovník, logoped, speciální pedagog
 - Další spolupracovníci: zdravotní klauni, dobrovolníci

Akutní vs. dlouhodobá intenzivní péče

Akutní

- Zaměření na rychlé a účinné zvládnutí akutního ohrožení
- Pacient někdy spíše soubor jednotlivých orgánových systémů
- Nutnost efektivní spolupráce, rychlé tempo, více paralelních úkolů
- Pozornost personálu především zaměřena na nejzávažněji nemocné
- Rodina podřízena chodu oddělení

Dlouhodobá/chronická

- Stabilnější, ale přetrvávající podpora orgánových systémů
- Pacient jako osobnost – tělesná, psychická a sociální integrita
- Důraz na kvalitu ošetrovatelského procesu, rehabilitaci a podporu vývoje dítěte
- Pozornost personálu rozdělena rovnoměrněji mezi všechny pacienty
- Chod oddělení podřízen potřebám rodiny
- Nutnost připravenosti na možný přechod do péče akutní

Akutní vs. dlouhodobá intenzivní péče

Akutní

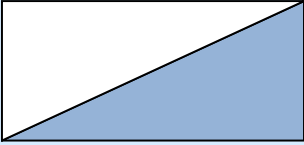
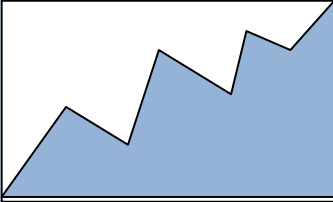

Chronická/dlouhodobá

Skupiny dětí s život omezujícím a život ohrožujícím onemocněním

- 1) Neprogredující (nebo jen velmi pomalu progredující onemocnění) onemocnění
 - v důsledku perinatálního či jiného hypoxicko-ischemické encefalopatie (DMO, těžká BPD, st.p. KPR, dušení apod.)
 - některé vrozené vývojové vady a genetické syndromy (VVV hrudníku, plic a páteře, syndrom CHARGE, CCHS aj.)
- 2) Různě rychle progredující onemocnění
 - Neurologická, neurodegenerativní a neuromuskulární onemocnění
 - Dědičné choroby metabolismu a mitochondriální vady
 - Cystická fibróza, vrozené srdeční vady, ...
- 3) Terminální stádium onemocnění
 - Např. vrozené či získané srdeční a plicní vady, nádorová onem.

Spolupráce intenzivní/na onemocnění zaměřené a paliativní péče

	Při postupné progresi onemocnění se důraz postupně přesouvá z intenzivní péče zaměřené na onemocnění na péči paliativní.
	Intenzivní/kurativní péče zaměřená ne onemocnění může být použita k prodloužení života nebo zlepšení jeho kvality současně s léčbou paliativní. Každá z nich může dominovat v různých stádiích daného onemocnění.
	Je od počátku zřejmé, že péče intenzivní či na onemocnění zaměřená nebude poskytována, protože to nepovede k prodloužení života ani ke zlepšení jeho kvality a od počátku je poskytována pouze léčba paliativní.
	Od začátku není zřejmé, že půjde o terminální onemocnění a paliativní péče je zahajována až později v průběhu onemocnění.

Rozdíly mezi NIP pro děti a pro dospělé

NIP pro děti

- Velmi široké spektrum diagnóz, časté zastoupení vzácných onemocnění a syndromů
- Velká individualizace péče
- Proměnlivé potřeby a nároky organismu při růstu
- Hra a učení jako integrální součást potřeb dítěte
- Family-centred care
- Většinou obtížná komunikace a spolupráce s pacientem
- Úspěšný weaning 3 %

NIP pro dospělé

- Užší spektrum diagnóz a stavů
- Možné nastavení relativně univerzálnější péče, ev. algoritmizace alespoň některých postupů
- Relativně stabilnější nároky a potřeby organismu
- Patient-centred care
- Spolupráce s pacientem bývá možná častěji
- Úspěšný weaning 30 – 50 %

Základní principy péče na NIP NH

- 1) péče o pacienta
- 2) péče o rodinu
- 3) péče o tým zaměstnanců

1) Péče o pacienta

- Individualizace péče, family-centred care
- Respektování růstu a měnlivých potřeb organismu, včetně dlouhodobé péče (např. očkování, sledování růstu apod.)
- Minimalizace invazí, prevence nozokomiálních nákaz
- Důraz na kvalitu ošetrovatelského procesu (ošetrovatelský plán, ošetrovatelské vizity, hodnocení bolesti a (dis)komfortu, relativně vysoké kompetence sester a fyzioterapeutů)
- Prevence výskytu akutních komplikací, monitorace, procedurální analgosedace, pokud možno bez i.v. vstupu
- Rehabilitace, handling, multisenzorická stimulace a další prvky dle neurovývojových možností dítěte
- Důraz na dobrou kontrolu nad symptomy – léčba bolesti, neklidu, dušnosti, zácpy, pruritu aj.
- Péče sociální a spirituální pro pacienta i rodinu

Comfort scale

Comfort Scale - hodnocení bolesti / farmakologického útlumu / diskomfortu			
Hodnocení	Projevy	Hodnocení	Projevy
Čilost - reakce na podněty okolí		Pohyblivost - fyzická aktivita, frekvence a intenzita	
1	Hluboký spánek	1	Žádné pohyby
2	Lehký spánek	2	Občas lehký / mírný pohyb
3	Ospalý	3	Často lehký / mírný pohyb
4	Bdělý a pozorný	4	Prudké / důrazné pohyby končetinami
5	Zvýšeně pozorný / ostražitý	5	Prudké / důrazné pohyby i hlavou a trupem
Klid / neklid - stupeň emoční úzkosti		Krevní tlak - hodnota na monitoru	
1	Klidný	1	Nižší než normálně
2	Lehce neklidný	2	V normě, stálý
3	Znepokojený / neklidný	3	Občas zvýšený o 15% (1-3x/hod.)
4	Velmi neklidný / úzkostný	4	Často zvýšený o 15% a více
5	Vyděšený / panický	5	Stále zvýšený o více než 15%
Respirační odezva / dýchání - pacient na UPV*		Srdečný frekvence - hodnota na monitoru	
1	Nekašle, žádné spontánní dechy	1	Snížená
2	Normální dýchání synchronně s ventilátorem	2	V normě, stálá
3	Občas kašle / interferuje	3	Občas zvýšená o 15% (1-3x/hod.)
4	Aktivně interferuje / často kašle	4	Často zvýšená o 15% a více
5	Bojuje s ventilátorem / dusí se	5	Stále zvýšená o více než 15%
* U dítěte na umělé plicní ventilaci (UPV) sleduje sestra respirační odezvu na ventilátor anebo křik / pláč		Svalový tonus	
* U dítěte, které není na (UPV), dýchá spontánně, sleduje sestra křik nebo pláč.		1	Svaly zcela relaxované / žádný sv. tonus
		2	Snížený
		3	Normální
		4	Zvýšený a flexe prstů končetin
		5	Extrémní rigidita a flexe prstů končetin
Dýchání, pláč - pacient dýchá spontánně (bez UPV**)		Napětí ve tváři - výraz obličeje	
1	Dýchá klidně, tiše, nepláče	1	Zcela uvolněný
2	Vzlyká / lapavě dýchá	2	Normální, žádná známka napětí
3	Sténá	3	Viditelné napětí některých svalů
4	Pláče, nařiká	4	Viditelné napětí všech svalů
5	Křičí, ječí, vříská	5	Svaly v grimace, zkřivený obličej
Hodnota CS	Výsledek	Intervence	Frekvence hodnocení
15-27 bodů optimální	odpovídající sedace / léčba bolesti	není nutná	à 2 - 3 hod. minimálně à 12 hod.
14 a méně	pacient je silně tlumený	dle lékaře a stavu pacienta event. snížení medikace	za 1/2 hod. a za 1 hod. po snížení, dále dle stavu min. à 12 hod.
28 a více	pacient je málo tlumený / má velkou bolest / pociťuje velký diskomfort	informovat lékaře a konzultovat změnu medikace	za 1/2 hod. a za 1 hod. po změně medikace, dále dle stavu min. à 12 hod.

Použitě zdravotnické prostředky třídy IIb a III

Rampa *BR*
Monitor *BR1*

Ošetřovatelské vizity

VYSOKÉ RIZIKO VZNIKU DEKUBITŮ
VYSOKÉ RIZIKO PÁDU
ADL – VYSOKÁ ZÁVISLOST

Pokožku má velmi citlivou, susp. atopický ekzém. Koupele s Linolou, nekoupat

*každý den. Promazávat opakovaně celé tělíčko Linolou Lotion a nejvíce postižená
místa Linola Fett krém.*

TSK - okolí jizevnaté ale klidné bez infekce po celkové hygieně ošetřit Actimaris

Sensitiv.

PEG – okolí klidné bez infekce. Po celkové hygieně Actimaris Sensitiv.

OŠETŘOVATELSKÁ VIZITA

M. J. Z.
Miroslava Zajačiková, DiS.
stomatologička sestra NIP pro děti

ZÁZNAM EDUKACE

- pacient
- rodinný příslušník
- jiný:
-
- hygienický režim
- prevence šíření infekce
- polohování
- riziko pádu
- péče o kůži
- odsávání z DC
- péče o DÚ
- medikace
- respirační terapie
- výživa
- rehabilitace
- péče o ránu
- stomie
- prevence imobil. syndromu
-

2) Péče o rodinu

- Neomezené návštěvní hodiny
- Možnost vlastních hraček, oblečení, hygienických přípravků a doplňků dle přání rodiny
- Možnost individuální úpravy pokoje, možnost zajištění soukromí pro rodinu
- Možnost zapojení rodiče do péče o dítě dle přání
- Otevřená a pravdivá pravidelná komunikace s rodinou ve vyhrazeném prostředí
- Advance care planning – komunikace a plánování pro případ zhoršení stavu, shared decision-making

Individualizace prostředí

Family-centred care

21.11.2020

Spirituální péče

3) Péče o tým zaměstnanců

- Týmová spolupráce, multidisciplinární tým, pozitivní vztahy na pracovišti
- Otevřená komunikace, vzájemná důvěra
- Otevřený prostor podporující mezioborovou spolupráci a diskuzi, přátelská atmosféra
- Nácviky přechodu do režimu akutní péče (KPR, náhlé stavy zhoršení apod.)
- Vyšší nároky na personál, vyšší riziko chyb
- Prevence syndromu vyhoření
- Monitorace kvality péče (audity, akreditace, nozokomiální nákazy, nežádoucí události)

Rehabilitace

21.11.2020

Akutne.cz 2020

Školní výuka

Zdravotní klauni

Trochu statistiky

- Celkem 25 pacientů (aktuálně 12 hospitalizovaných), všichni přijati z dětské JIP/JIRP/ARO, všichni na invazivní UPV, ukončení hospitalizace:
 - 11x úmrtí – 11x bez KPR
 - 2x úspěšný weaning (1x překlad DIOP, 1x překlad domů)
- Průměrná délka hospitalizace (zatím): 612 dnů (28 – 1616)

Trochu statistiky

- Překlady na „vyšší“ pracoviště (ARO FNM) pouze k zajištění vysoce specializované péče – 9x za 6 let:
 - Plánované kontroly na vyšším pracovišti, plánovaná rozšířená diagnostika u pacienta bez zhoršení stavu – 5x
 - Akutní chirurgická/neurochirurgická intervence – 3x (akutní krvácení do GIT, infekce shuntu, ileus + chylascos)
 - Akutní zhoršení stavu u pacienta bez limitace péče – 2x (1x dialýza, 1x nekonvenční ventilace)
- Průměrná délka hospitalizace na vyšším pracovišti: 10 dnů (3-31)
- 20x transport na vyšší pracoviště k zajištění drobných specializovaných výkonů – PEG, PEG-J, bronchoskopie, MRI aj. bez přerušení hospitalizace (tam a hned zpět, většinou s doprovodem některého našeho lékaře/sestry)

Naše plány do budoucna

- Širší zapojení specialních pedagogů a herních terapeutů
- Rozšíření možnosti neinvazivní ventilace s cílem dekanylace u vhodné skupiny dětských pacientů
- Po 6 letech (!) již snad konečně úprava v sazebníku pro úhradu dNIP/dDIOP
- Dokončení ubytovací kapacity pro rodiče
- Proškolení NLZP v kurzech EPALS

Děkuji za pozornost

